SPRAWDZIAN · JĘZYK POLSKI

Sprawdzian z „Kordiana” **Grupa A**

Juliusz Słowacki

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 18

10 zadań, 18 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Ile lat ma Kordian na początku akcji dramatu (Akt I)?

Ⓐ 17 lat
Ⓑ 21 lat
Ⓒ 15 lat
Ⓓ 18 lat

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Alegoryczne postacie Strachu i Imaginacji pojawiające się przed sypialnią cara symbolizują:

Ⓐ Wewnętrzne ograniczenia Kordiana – lęk i paraliż wyobraźni, które uniemożliwiają mu działanie
Ⓑ Duchy zmarłych powstańców, błagające Kordiana o porzucenie planu zabicia cara w nocy
Ⓒ Nadprzyrodzone siły zsyłane przez Boga, by uratować cara przed samotnym zamachowcem
Ⓓ Rosyjskich żołnierzy i dworzan pilnujących sypialni cara w warszawskim Zamku Królewskim

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1 pkt)

Dlaczego Słowacki celowo pozostawia otwarte zakończenie dramatu (nie wiemy, czy ułaskawienie zdąży)?

Ⓐ Było to modne rozwiązanie w literaturze romantycznej — Słowacki naśladował Byrona i Goethego, u których zakończenia dramatów pozostawały niedopowiedziane
Ⓑ Nie zdążył dokończyć dramatu z powodów osobistych — choroba i kłopoty finansowe w Genewie przerwały pracę, a tekst wydano w formie niepełnej
Ⓒ Chciał napisać kontynuację, ale zmienił plany — urwany finał to przypadkowy ślad porzuconego zamysłu, a nie zamierzony efekt artystyczny
Ⓓ Otwarte zakończenie symbolizuje nierozstrzygalność losu Polski i samotnego bohatera – nie wiadomo, czy naród zdąży się obudzić, zanim będzie za późno

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 4. (0–1 pkt)

Słowacki w „Kordianie" stworzył „portret psychologiczny" bohatera romantycznego, co było nowością wobec Mickiewicza. Na czym polega ta innowacja?

Ⓐ Słowacki dodał sceny komediowe, których brakowało u Mickiewicza – od satyrycznych rozmów z Grzegorzem po groteskową audiencję u papieża – i pokazał bohatera przez komizm i ironię, podczas gdy Konrad u Mickiewicza jest postacią na wskroś tragiczną

Ⓑ Słowacki pokazał pełną ewolucję psychiczną bohatera – od młodzieńczej naiwności przez rozczarowanie do decyzji i klęski – z uwzględnieniem mechanizmów wewnętrznych (Strach, Imaginacja), podczas gdy Konrad u Mickiewicza pojawia się już ukształtowany

Ⓒ Słowacki zastosował realistyczny styl narracji zamiast poetyckiego – bohatera ukazuje prozą, z drobiazgowym opisem codzienności i otoczenia, jak w powieści obyczajowej, podczas gdy Konrad u Mickiewicza przemawia wierszem w wizjach i monologach

Ⓓ Słowacki wprowadził postacie kobiece, których brak u Mickiewicza – Laura i Wioletta kształtują psychikę bohatera i prowadzą go do przemiany, podczas gdy w III części „Dziadów" Konrad działa w męskim świecie spiskowców i więźniów

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 5. (0–5 pkt)

Dopasuj postać z tłumu na placu przed zamkiem (akt III, scena I i III) do jej zachowania.

1. Żołnierz	…	A.	skupia na sobie uwagę tłumu, który przez to nie widzi przechodzącego cara
2. Szewc	…	B.	ogłuchł pod Maciejowicami i śpiewa „Boże, pochowaj nam króla!"
3. Szlachcic	…	C.	sili się na kalambury i obraża lud, że ich nie docenia
4. Garbaty elegant	…	D.	relacjonuje, jak książę uderzył kobietę z dzieckiem
5. Stojący na kolumnie	…	E.	ucisza zuchwałe gadanie o królach, przypominając o szpiegach

Przy każdym numerze wpisz literę pasującego elementu.

Zadanie 6. (0–2 pkt)

Uzupełnij luki, wybierając wyrażenia z listy.

Szwajcar zapowiada gościa słowami „Graf Kordian, Polak!", a papież wita go jako potomka (1) _____.

Kordian przynosi mu w darze garść (2) _____ z miejsca, gdzie wymordowano dziesięć tysięcy dzieci, starców i kobiet.

(1) Wazów / Jagiellonów / Piastów / Sobieskich
(2) kamieni / popiołu / ziemi / piasku

Zadanie 7. (0–1 pkt)

Opisz w 2-3 zdaniach, na czym polega przełom Kordiana na szczycie Mont Blanc.

Zadanie 8. (0–2 pkt)

Wyjaśnij, dlaczego Słowacki w „Przygotowaniu" przedstawia przywódców powstania jako stworzonych przez Szatana.

Uwzględnij polityczną wymowę tej sceny i jej związek z oceną powstania listopadowego.

Zadanie 9. (0–2 pkt)

> „Ha! szczerniał? szczerniał pierścień? — to nie z mojej winy!"

Na podstawie wiersza Kordiana z imionnika Laury określ, jak młodzieniec przedstawia swoją miłość i przyszłość ukochanej.

Zadanie 10. (0–2 pkt)

> „Chrystus wodę mienił w wino, / Gdy weselny słyszał śpiew, / Gdy wesele było w Kanie… […] A gdy przyszło zmartwychwstanie, / Chrystus wino mienił w krew…"

Wyjaśnij sens pieśni Nieznajomego śpiewanej przy beczkach z winem po koronacji.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/polski/kordian

SPRAWDZIAN · JĘZYK POLSKI

Sprawdzian z „Kordiana” **Grupa B**

Juliusz Słowacki

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 18

10 zadań, 18 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Jaką funkcję pełni papuga siedząca na tiarze w scenie watykańskiej?

(A) Wtrąca łacińskie formuły liturgiczne („Miserere”, „De profundis”), które mimowolnie komentują słowa papieża i demaskują jego obłudę.

(B) Jest darem od cara, który papież z dumą pokazuje Kordianowi, by podkreślić swoje przymierze z Rosją i poparcie dla tronu.

(C) Powtarza imię Kordiana, zapowiadając jego śmierć i ostrzegając go przed powrotem do Polski i udziałem w spisku koronacyjnym.

(D) Przynosi papieżowi listy z Polski, w których biskupi proszą o błogosławieństwo dla powstania i potępienie cara.

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Jak kończy się dramat „Kordian”?

(A) Kordian ucieka z więzienia z pomocą spiskowców i emigruje do Francji, gdzie dalej walczy o sprawę

(B) Zakończenie jest otwarte – adiutant pędzi z ułaskawieniem, ale nie wiadomo, czy zdąży

(C) Kordian triumfalnie zabija cara podczas koronacji i staje na czele zwycięskiego powstania

(D) Kordian ginie na szafocie na oczach tłumu, a naród opłakuje go jako męczennika

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1 pkt)

Które cechy bohatera werterycznego posiada Kordian w Akcie I?

[A] Nadmierna wrażliwość i melancholia

[B] Gotowość oddania życia za wolność narodu (winkelriedyzm)

[C] Nieszczęśliwa miłość prowadząca do myśli samobójczych

[D] Praktyczność i zdolności wojskowe

Zaznacz wszystkie poprawne odpowiedzi.

Zadanie 4. (0–1 pkt)

Kto jest autorem dramatu „Kordian”?

(A) Aleksander Fredro

(B) Adam Mickiewicz

(C) Zygmunt Krasiński

(D) Juliusz Słowacki

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 5. (0–5 pkt)

Dopasuj zjawę z drogi Kordiana do sypialni cara (akt III, scena V) do jej opisu.

1. Widmo przy koronie	...	A. mają liście z ludzkich uszu i kwiaty z ludzkich oczu
2. Drzewa w wazach z malachitu	...	B. niesie trumny z kościoła do zamku i buduje z nich schody
3. Diabeł z ognistą twarzą	...	C. pasterka z gwiazd z koszem kwiatów na głowie
4. Orszak zmarłych	...	D. czyści podłogę zbroczoną krwią carów
5. Dziewica z arabeski	...	E. zdławił cara, ale nie dobił go, bo śpiący był podobny do jego ojca

Przy każdym numerze wpisz literę pasującego elementu.

Zadanie 6. (0–2 pkt)

Uzupełnij luki, wybierając wyrażenia z listy.

Akt drugi nosi tytuł (1) _____ i rozgrywa się w roku (2) _____.

(1) Spiskowiec / Przygotowanie / Szaleniec / Wędrowiec
(2) 1828 / 1830 / 1829 / 1799

Zadanie 7. (0–1 pkt)

Co się dzieje na zebraniu spiskowców w podziemiach katedry św. Jana?

Zadanie 8. (0–2 pkt)

> „Car przeszedł, a my wszyscy patrzali jak głupce / Na garb i nie widzieli cara…"

Jaki obraz warszawskiego tłumu w dniu koronacji tworzy scena z garbatym elegantem? Odwołaj się do słów ludu.

Zadanie 9. (0–2 pkt)

> „Czas, byś go podniósł, Boże, lub gromem dokonał. / A jeśli Twoja dłoń ich nie ocali, / Spraw, by krwi więcej niżli łez wylali…"

Wyjaśnij, o co Archanioł prosi Boga w zakończeniu „Przygotowania" i co ta prośba mówi o losie narodu.

Zadanie 10. (0–2 pkt)

Jaki obraz Anglii wyłania się z rozmowy Kordiana z dozorcą w St. James Park? Podaj dwa szczegóły, które go budują.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/polski/kordian

Sprawdzian z „Kordiana”

Grupa A

1. (1 pkt) **C**

2. (1 pkt) **A**

3. (1 pkt) **D**

4. (1 pkt) **B**

5. (5 pkt) **1–B, 2–E, 3–C, 4–A, 5–D** — po 1 pkt za parę

6. (2 pkt) **(1) Sobieskich; (2) ziemi** — po 1 pkt za lukę

7. (1 pkt) Przykładowa odpowiedź: Na szczycie Mont Blanc Kordian przeżywa duchowy przełom: z rozczarowanego, samotnego młodzieńca przemienia się w patriotę gotowego poświęcić życie dla ojczyzny. Wypowiada hasło „Polska Winkelriedem narodów!”, deklarując, że Polska powinna aktywnie walczyć o wolność, a nie biernie cierpieć. To moment, w którym znajduje cel życia.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Słowacki uważa, że powstanie upadło z powodu złego przywództwa. Tworząc przywódców z kotła Szatana, pokazuje, że ich wady były wrodzone i nieusuwalne: Chłopicki był tchórzem, Skrzynecki niezdecydowany, Czartoryski pyszny, Lelewel naiwny, Krukowiecki zdradziecki. To ostra satyra polityczna: Słowacki obwinia elity za klęskę narodową. Fantastyczna forma (sabat szatanów przy chacie Twardowskiego) pozwala na radykalną krytykę, niemożliwą w formie realistycznej.

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: W wierszu Kordian mówi jak duch, który zapowiada: „O! przypłynę ja kiedyś we wspomnień łańcuchu”. Wyobraża sobie, że wyszła za innego: pierścień zaręczynowy sczerniał, ona płacze, zwiędły kwiaty — a on powtarza refren „to nie z mojej winy!”. To obraz miłości nieszczęśliwej, odrzuconej, nasyconej myślą o śmierci; Kordian przypisuje winę losowi i ukochanej, siebie widzi jako niewinną ofiarę — jak bohater werteryczny.
Punktacja: Wskazanie sytuacji lirycznej: podmiot (Kordian) mówi jako duch/zmarły, który powraca we wspomnieniach ukochanej; wyobraża sobie jej przyszłość w małżeństwie z innym (zaręczyny, pierścień) i jej smutek (1 pkt); funkcja refrenu „to nie z mojej winy!”: podkreśla niewinność i nieszczęśliwą, odrzuconą miłość, zapowiada motyw śmierci i poczucie krzywdy — typowe dla bohatera werterycznego (1 pkt).

10. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Nieznajomy przywołuje cud w Kanie, gdzie Chrystus zamienił wodę w wino, i Ostatnią Wieczerzę/mękę, gdy wino stało się krwią. Lud pije darmowe wino z carskiej łaski, a pieśń mówi, że przyjdzie czas zmartwychwstania, kiedy trzeba będzie „wino w krew przemienić” — czyli przelać krew w walce. To wezwanie do spisku i zapowiedź zamachu, ukryte w pijackiej piosence.
Punktacja: Odczytanie aluzji biblijnych: cud w Kanie i Eucharystia/męka (wino przemienione w krew) (1 pkt); wymowa: wezwanie do przejścia od zabawy do krwawego czynu — „Trzeba wino w krew przemienić”, zapowiedź spisku i zamachu na cara; kontrast z beztroską pijącego ludu (1 pkt).

Grupa B

1. (1 pkt) **A**

2. (1 pkt) **B**

3. (1 pkt) **A, C**

4. (1 pkt) **D**

5. (5 pkt) **1–D, 2–A, 3–E, 4–B, 5–C** — po 1 pkt za parę

6. (2 pkt) **(1) Wędrowiec; (2) 1828** — po 1 pkt za lukę

7. (1 pkt) Przykładowa odpowiedź: Wieczorem po koronacji spiskowcy (hasło „Winkelried”) zbierają się w lochu wśród trumien królów, by zdecydować o zabiciu cara. Kordian (w masce jako Podchorąży) namawia do carobójstwa, ale Prezes i Ksiądz sprzeciwiają się, uznając je za zbrodnię. W głosowaniu tylko pięciu jest za śmiercią cara, stu pięćdziesięciu przeciw. Kordian zrywa maskę, mówi, że tej nocy ma wartę w zamku, i postanawia działać sam.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Tłum przed zamkiem żartuje, kłóci się i plotkuje; gdy pojawia się garbaty elegant, wszyscy zajmują się nim i opowiadaniem anegdoty o nim — i przegapiają przejście cara. Sami to przyznają, po czym idą tańczyć, bo z beczek leje się wino. Słowacki pokazuje lud rozproszony i bierny, który nie rozumie powagi chwili — koronacji zaborcy na króla Polski.
Punktacja: Charakterystyka tłumu: ciekawski, rozproszony, zajęty drobiazgami i plotką, skłonny do żartów i rozrywki (wino z beczek) zamiast do refleksji nad chwilą (1 pkt); wymowa: lud nie dostrzega wagi wydarzenia (koronacji cara na króla Polski) — satyra na bierność i niedojrzałość społeczeństwa, którą Słowacki łączy z klęską zrywu (1 pkt).

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Archanioł, który widział konanie ludu „za grzechy ojców", prosi Boga, aby go podniósł albo ostatecznie dokończył jego losu, a jeśli nie zechce go ocalić — by naród przelał więcej krwi niż łez, czyli zginął walcząc, a nie płacząc. Bóg odpowiada tylko: „Wola moja się stanie…". Scena zapowiada więc powstanie i ofiarę krwi, ale nie przesądza, czy przyniesie ona odrodzenie.
Punktacja: Wyjaśnienie prośby: Archanioł prosi, by Bóg podniósł ginący lud albo ostatecznie go dokonał, a jeśli go nie ocali — by naród zginął w walce, przelewając krew, a nie w biernej rozpaczy (1 pkt); interpretacja: przeciwstawienie czynu zbrojnego i ofiary biernemu cierpieniu; Bóg odpowiada „Wola moja się stanie…", co pozostawia los narodu otwartym, a Chór Aniołów przypomina, że Bóg ziemię „zetrze palcem lub wleje w nią życie" (1 pkt).

10. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Londyn jawi się jako świat, w którym wszystko jest na sprzedaż, a pieniądz wyznacza pozycję człowieka. Dozorca pobiera pensa za krzesło, podziwia lorda, który zajmuje trzy krzesła i płaci za trzy, a jego bracia sprzedają krzesła w parlamencie i groby w Westminsterze. Nawet dłużnik unika więzienia, bo prawo nie ściga go po zachodzie słońca.
Punktacja: Wniosek: Anglia jako kraj, w którym wszystko ma cenę, rządzi pieniądz i przywilej bogatych (1 pkt); dwa szczegóły z tekstu, np.: opłata za krzesło w parku; lord zajmuje trzy krzesła; dłużnik skazany wyrokiem chodzi po zmroku, bo prawo nie ściga go nocą; bracia dozorcy sprzedają krzesła w parlamencie, groby w Westminsterze, herbowe pieczęcie (1 pkt za dwa poprawne szczegóły).

Skala ocen (orientacyjna, 18 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	17–18 pkt
dobry (4)	14–16 pkt
dostateczny (3)	9–13 pkt
dopuszczający (2)	6–8 pkt
niedostateczny (1)	0–5 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/polski/kordian**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.